

ISSN 1680-2373

ΛΙΤΑΣΦΕΡΑ

2 (57)

ΜΙНСК
2022

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ:

А.А. Махнач (галоўны рэдактар), С.У. Дзямідава (намеснік галоўнага рэдактара),
М.П. Аношка (намеснік галоўнага рэдактара), В.В. Шуст (адказны сакратар),
Р.Я. Айзберг, М.А. Багдасараў, Р.Г. Гарэцкі, А.М. Галкін, Р.Э. Гірын, Я.Г. Грыбік, С.І. Грымус, В.Г. Жогла,
У.І. Зуй, А.В. Кудзельскі, Я.А. Кухарык, А.В. Мацвееў, А.П. Мох, В.І. Пашкевіч, У.М. Шымановіч

МІЖНАРОДНЫ РЭДАКЦЫЙНЫ САВЕТ:

А.А. Махнач (старшыня, Беларусь), К.Я. Дзегцяроў (Расія), А.У. Пятроў (Расія), В.І. Старасценка (Украіна),
А.Я. Лукін (Украіна), Л. Маркс (Польшча), Т. Перыт (Польшча), С. Шляўпа (Літва), М.К. Абсаметаў (Казахстан)

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

А.А. Махнач (главный редактор), С.В. Демидова (заместитель главного редактора),
М.П. Оношко (заместитель главного редактора), О.В. Шуст (ответственный секретарь),
Р.Е. Айзберг, М.А. Богдасаров, Р.Г. Гарецкий, А.Н. Галкин, Р.Э. Гирин, Я.Г. Грибик, С.И. Гримус, В.Г. Жогло,
В.И. Зуй, А.В. Кудельский, Е.А. Кухарик, А.В. Матвеев, О.П. Мох, В.И. Пашкевич, В. М. Шиманович

МЕЖДУНАРОДНЫЙ РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ:

А.А. Махнач (председатель, Беларусь), К.Е. Дегтярев (Россия), О.В. Петров (Россия), В.И. Старостенко (Украина),
А.Е. Лукин (Украина), Л. Маркс (Польша), Т. Перит (Польша), С. Шляупа (Литва), М.К. Абсаметов (Казахстан)

EDITORIAL BOARD:

A. Makhnach (Chief Editor), S. Demidova (Associate Editor-in-Chief),
M. Onoshko (Associate Editor-in-Chief), O. Shust (Executive Secretary),
R. Aizberg, M. Bogdasarov, R. Garetsky, A. Galkin, R. Girin, Y. Gribik, S. Grimus, V. Zhoglo, V. Zui,
A. Kudelsky, E. Kukharik, A. Matveyev, O. Mokh, V. Pashkevich, V. Shimanovich

INTERNATIONAL EDITORIAL BOARD:

A. Makhnach (Chairman, Belarus), K. Degtyarev (Russia), O. Petrov (Russia), V. Starostenko (Ukraine),
A. Lukin (Ukraine), L. Marks (Poland), T. Peryt (Poland), S. Sliupa (Lithuania), M. Absametov (Kazakhstan)

ЗМЕСТ

■ ГЕАЛОГІЯ

Г.Д. Стральцова, А.Ф. Кузьмянкова, А.Г. Лапцэвіч,
С.С. Манкевіч, У.Р. Ашурка, Н.У. Глаз, Л.А. Карымава,
С.А. Кручак, У.І. Талсташэў, В.Ю. Абухоўская
ВЫНІКІ ГЛЫБІННАГА ГЕАЛАГІЧНАГА КАРЦІРАВАННЯ
МАШТАБУ 1:200 000 НА ТЭРЫТОРЫ ЛІСТОЎ N-36-ХІХ
(МАГЛЁЎ), N-36-ХХV (ЖЛОБІН), N-36-ХХХІ (ГОМЕЛЬ)
І N-36-ХХХІІ (ДОБРУШ) (ПЛАТФОРМАВЫ ЧАХОЛ) 3

А.А. Піскун, А.А. Талкачыкава, М.П. Гурыновіч
АСАБЛІВАСЦІ РЭЧЫЎНАГА СКЛАДУ МЕТАСАМАТЫТАЎ
КРЫШТАЛІЧНАГА ФУНДАМЕНТА ЗАХАДУ БЕЛАРУСІ
(УЧАСТАК «ШНІПКІ»)..... 9

У.І. Талсташэў, П.А. Сахарук
СТРАТЫГРАФІЯ І КАРЭЛЯЦЫЯ АДКЛАДАЎ ВІЗЭЙСКАГА
ЯРУСА НІЖНЯГА КАРБОНУ Ў ПАЎДНЁВАЙ ЧАСТЦЫ
ПРЫПЯЦКАГА ПРАГІНУ 24

Г.В. Шыдлоўская, Т.Б. Рылова, Т.В. Якубоўская
ПАЛЕАБАТАНІЧНАЕ АБГРУНТАВАННЕ БЕЛВЕЖСКАГА
ЎЗРОСТУ СТАРАЖЫТНААЗЕРНЫХ ПЛЕЙСТАЦЭНАВЫХ
АДКЛАДАЎ, ВЫЯЎЛЕНАХ КАЛЯ в. ШЫЛАЎ ВУГАЛ
У МАГЛЁЎСКАЙ ВОБЛАСЦІ 38

Т.Б. Рылова, Г.В. Шыдлоўская
РЭГІЯНАЛЬНЫЯ АСАБЛІВАСЦІ ПАЛІНАСТРАЦІГРАФІІ
МУРАВІНСКІХ АДКЛАДАЎ, МІЖЛЕДАВІКОВАЙ
РАСЛІННАСЦІ І КЛІМАТУ НА ТЭРЫТОРЫ
ЦЭНТРАЛЬнай БЕЛАРУСІ..... 55

І.Р. Захарыя
МІГРАЦЫЯ НАФТЫ Ў ПУСТОТНАЙ ПРАСТОРЫ
ГОРНЫХ ПАРОД: ЛАТЭРАЛЬНАЯ ЦІ ЎЗЫХОДНАЯ..... 76

М.І. Аўтушка, А.В. Мацвееў, А.І. Жукоўскі, С.А. Ісачэнка
ДЫАГНОСТЫКА ЗОН ТЭКТАНІЧНЫХ ДЫСЛАКАЦЫЙ
ПА ДАНЫХ ПАЛЯВОЙ ГАМА-СПЕКТРАСКАПІІ
ПРЫПАВЕРХНЕВЫХ ДЫСПЕРСНЫХ ГРУНТОЎ
НА ТЭРЫТОРЫІ г. ГОМЕЛЯ..... 88

Я.А. Кухарык
АСАБЛІВАСЦІ ПРАЯЎЛЕННЯ СУЧАСНЫХ КАРСТАВЫХ
І СУФАЗІЙНЫХ ПРАЦЭСАЎ НА ТЭРЫТОРЫІ
ЦЭНТРАЛЬнай БЕЛАРУСІ..... 94

■ ГЕАХІМІЯ

А.А. Махнач, Б.Г. Пакроўскі, В.В. Мурашка
ВАРЫЯЦЫІ ІЗАТОПНАГА СКЛАДУ ВУГЛЯРОДУ
І КІСЛАРОДУ Ў ЭМСКА-ФРАНСКІХ АДКЛАДАХ
ПАЎНОЧНА-ПРЫПЯЦКАГА ПЛЯЧА
(ПАЎДНЁВЫ ЎСХОД БЕЛАРУСІ)101

■ КАРЫСНЫЯ ВЫКАПНІ

В.Г. Жогла
ГІДРАГЕАЛАГІЧНЫЯ ЎМОВЫ РАСПРАЦОЎКІ
НАВАДВОРСКАГА МЕСЦАНАРАДЖЭННЯ БАЗАЛЬТАЎ...116

Я.Г. Грыбік, П.П. Поўжык, А.С. Грудзінін, Я.Г. Парэмскі
ПРАМЫСЛОВЫ ПРЫТОК НАФТЫ З ПАРОД
КРЫШТАЛІЧНАГА ФУНДАМЕНТА ПРЫПЯЦКАГА
ПРАГІНУ131

А.А. Шаруноў, В.С. Рудзько
ВЫБАР ПЕРШАЧАРГОВЫХ АБ'ЕКТАЎ ДЛЯ ПРАВЯДЗЕННЯ
ГЕОЛАГАРАЗВЕДАЧНЫХ РАБОТ НА ВУГЛЕВАДАРОДЫ
З УЛІКАМ ІНФАРМАТЫЎНЫХ КРЫТЭРЫЯЛЬНЫХ
ПАДЫХОДАЎ (НА ПРЫКЛАДЗЕ ПАЎДНЁВАЙ
СТРУКТУРНА-ТЭКТАНІЧНАЙ ЗОНЫ
ПРЫПЯЦКАГА ПРАГІНУ)139

Н.С. Пятрова, Н.Ю. Дзянісава, І.Р. Захарыя
УЗАЕМААДНОСІНЫ НАФТАГАЗАНОСНЫХ
І САЛЯНОСНЫХ СТРУКТУРНА-РЭЧАВЫХ
КОМПЛЕКСАЎ НА ПАЎНОЧНЫМ ЗАХАДЗЕ
ПРЫПЯЦКАГА ПРАГІНУ.....151

Н.С. Пятрова, Н.Ю. Дзянісава
ПАТРАБАВАННІ ДА ТЭХНАЛАГІЧНАЙ
ВЫВУЧАНАСЦІ КАЛІЙНЫХ РУД ПАКЛАДАЎ
ПРЫПЯЦКАГА КАЛЕНАНОСАГА БАСЕЙНА159

■ ХРОНІКА 168

■ ЮБІЛЕІ
Т.Б. Рылова171

■ СТРАТЫ НАВУКІ
В.С. Канишчаў173
П.З. Хоміч.....175

■ ПАМ'ЯЦІ ВУЧОНАГА
Р.Я. Айзберг.....176
А.К. Карабанаў182

■ НАВІНКІ ЛІТАРАТУРЫ 184

СОДЕРЖАНИЕ – CONTENTS

• ГЕОЛОГИЯ – GEOLOGY

Г.Д. Стрельцова, О.Ф. Кузьменкова, А.Г. Лапцевич, С.С. Манкевич,
 В.Г. Ашурко, Н.В. Глаз, Л.А. Каримова, С.А. Кручек, В.И. Толстошеев,
 В.Ю. Обуховская

ИТОГИ ГЛУБИННОГО ГЕОЛОГИЧЕСКОГО КАРТИРОВАНИЯ
 МАСШТАБА 1:200 000 ТЕРРИТОРИИ ЛИСТОВ N-36-XIX
 (МОГИЛЕВ), N-36-XXV (ЖЛОБИН), N-36-XXXI (ГОМЕЛЬ)
 И N-36-XXXII (ДОБРУШ) (ПЛАТФОРМЕННЫЙ ЧЕХОЛ)
 G. Streltsova, O. Kuzmenkova, A. Laptsevich, S. Mankevich, V. Ashurko,
 N. Glaz, L. Karimova, S. Kruchek, V. Tolstoshev, V. Obukhovskaya
 RESULTS OF DEEP GEOLOGICAL MAPPING AT A SCALE OF 1:200 000
 OF THE TERRITORY OF THE TOPO SHEETS N-36-XIX (MOGILEV),
 N-36-XXV (ZHLOBIN), N-36-XXXI (GOMEL) AND N-36-XXXII
 (DOBRUSH) (PLATFORM COVER) 3

О.А. Пискун, А.А. Толкачикова, М.П. Гуринович
 ОСОБЕННОСТИ ВЕЩЕСТВЕННОГО СОСТАВА
 МЕТАСОМАТИТОВ КРИСТАЛЛИЧЕСКОГО ФУНДАМЕНТА
 ЗАПАДА БЕЛАРУСИ (УЧАСТОК «ШНИПКИ»)
 O. Piskun, A. Tolkachikova, M. Hurynovich
 FEATURES OF THE COMPOSITION OF METASOMATITES OF THE
 CRYSTALLINE BASEMENT OF WESTERN BELARUS (SHNIPKI SITE) . 9

В.И. Толстошеев, П.О. Сахарук
 СТРАТИГРАФИЯ И КОРРЕЛЯЦИЯ ОТЛОЖЕНИЙ ВИЗЕЙСКОГО
 ЯРУСА НИЖНЕГО КАРБОНА В ЮЖНОЙ ЧАСТИ ПРИПЯТСКОГО
 ПРОГИБА
 V. Tolstoshev, P. Sakharuk
 STRATIGRAPHY AND CORRELATION OF THE LOWER
 CARBONIFEROUS VISEAN DEPOSITS IN THE SOUTHERN PART
 OF THE PRIPYAT TROUGH 24

А.В. Шидловская, Т.Б. Рылова, Т.В. Якубовская
 ПАЛЕОБОТАНИЧЕСКОЕ ОБОСНОВАНИЕ БЕЛОВЕЖСКОГО
 ВОЗРАСТА ДРЕВНЕОЗЕРНЫХ ПЛЕЙСТОЦЕНОВЫХ ОТЛОЖЕНИЙ,
 ВСКРЫТЫХ У д. ШИЛОВ УГОЛ В МОГИЛЕВСКОЙ ОБЛАСТИ
 A. Shidlovskaya, T. Rylova, T. Yakubovskaya
 PALEOBOTANICAL SUBSTANTIATION OF THE BELOVEZHIAN
 AGE OF THE ANCIENT LACUSTRINE PLEISTOCENE DEPOSITS
 EXPOSED AT SHILOV UGOL SITE IN MOGILEV REGION 38

Т.Б. Рылова, А.В. Шидловская
 РЕГИОНАЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ПАЛИНОСТРАТИГРАФИИ
 МУРАВИНСКИХ ОТЛОЖЕНИЙ, МЕЖЛЕДНИКОВОЙ
 РАСТИТЕЛЬНОСТИ И КЛИМАТА НА ТЕРРИТОРИИ
 ЦЕНТРАЛЬНОЙ БЕЛАРУСИ
 T. Rylova, A. Shidlovskaya
 REGIONAL FEATURES OF THE MURAVIAN DEPOSITS,
 PALYNOSTRATIGRAPHY, INTERGLACIAL VEGETATION
 AND CLIMATE ON THE TERRITORY OF CENTRAL BELARUS 55

И.Р. Захария
 МИГРАЦИЯ НЕФТИ В ПУСТОТНОМ ПРОСТРАНСТВЕ
 ГОРНЫХ ПОРОД: ЛАТЕРАЛЬНАЯ ИЛИ ВОСХОДЯЩАЯ
 I. Zakharia
 OIL MIGRATION IN THE PORE SPACE OF ROCKS:
 LATERAL VS ASCENDING 76

М.И. Автушко, А.В. Матвеев, А.И. Жуковский, С.А. Исаченко
 ДИАГНОСТИКА ЗОН ТЕКТОНИЧЕСКИХ ДИСЛОКАЦИЙ
 ПО ДАННЫМ ПОЛЕВОЙ ГАММА-СПЕКТРОСКОПИИ
 ПРИПОВЕРХНОСТНЫХ ДИСПЕРСНЫХ ГРУНТОВ
 НА ТЕРРИТОРИИ г. ГОМЕЛЯ
 M. Autushka, A. Matveyev, A. Zhukovsky, S. Isachenko
 TECTONIC DISLOCATION DETECTION BASED ON FIELD
 GAMMA-SPECTROSCOPY MEASUREMENTS OF NEAR-SURFACE
 DISPERSIVE SOILS ON THE TERRITORY OF GOMEL 88

Е.А. Кухарик
 ОСОБЕННОСТИ ПРОЯВЛЕНИЯ СОВРЕМЕННЫХ КАРСТОВЫХ
 И СУФФОЗИОННЫХ ПРОЦЕССОВ НА ТЕРРИТОРИИ
 ЦЕНТРАЛЬНОЙ БЕЛАРУСИ

E. Kukharik

MANIFESTATION OF MODERN KARST AND SUFFOSION
 PROCESSES ON THE TERRITORY OF CENTRAL BELARUS 94

• ГЕОХИМИЯ – GEOCHEMISTRY

А.А. Махнач, Б.Г. Покровский, О.В. Мурашко
 ВАРИАЦИИ ИЗОТОПНОГО СОСТАВА УГЛЕРОДА
 И КИСЛОРОДА В ЭМССКО-ФРАНКСКИХ ОТЛОЖЕНИЯХ
 СЕВЕРО-ПРИПЯТСКОГО ПЛЕЧА (ЮГО-ВОСТОК БЕЛАРУСИ)
 A. Makhnach, B. Pokrovsky, O. Murashko
 VARIATIONS OF THE CARBON AND OXYGEN ISOTOPIC
 COMPOSITION IN THE EMSIAN – FRASNIAN DEPOSITS OF THE
 NORTH PRIPYAT SHOULDER (SOUTH-EAST OF BELARUS) 101

• ПОЛЕЗНЫЕ ИСКОПАЕМЫЕ – MINERALS

В.Г. Жогло
 ГИДРОГЕОЛОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ РАЗРАБОТКИ
 НОВОДВОРСКОГО МЕСТОРОЖДЕНИЯ БАЗАЛЬТОВ
 V. Zhoglo
 HYDROGEOLOGICAL CONDITIONS OF DEVELOPMENT
 NOVODVORSKOYE BASALT DEPOSIT 116

Я.Г. Грибик, П.П. Повжик, А.С. Грудинин, Е.Г. Паремский
 ПРОМЫШЛЕННЫЙ ПРИТОК НЕФТИ ИЗ ПОРОД
 КРИСТАЛЛИЧЕСКОГО ФУНДАМЕНТА ПРИПЯТСКОГО ПРОГИБА
 Ya. Gribik, P. Povzhik, A. Grudinin, E. Paremsky
 INDUSTRIAL INFLOW OF OIL FROM THE ROCKS OF THE
 CRYSTALLINE BASEMENT OF THE PRIPYAT TROUGH 131

А.А. Шарунов, В.С. Рудько
 ВЫБОР ПЕРВООЧЕРЕДНЫХ ОБЪЕКТОВ ДЛЯ ПРОВЕДЕНИЯ
 ГЕОЛОГОРАЗВЕДОЧНЫХ РАБОТ НА УГЛЕВОДОРОДЫ
 С УЧЕТОМ ИНФОРМАТИВНЫХ КРИТЕРИАЛЬНЫХ ПОДХОДОВ
 (НА ПРИМЕРЕ ЮЖНОЙ СТРУКТУРНО-ТЕКТОНИЧЕСКОЙ
 ЗОНЫ ПРИПЯТСКОГО ПРОГИБА)
 A. Sharunov, V. Rudko
 SELECTION OF PRIORITY OBJECTS FOR GEOLOGICAL
 EXPLORATION FOR HYDROCARBONS, TAKING INTO
 ACCOUNT INFORMATIVE CRITERIA APPROACHES 139

Н.С. Петрова, Н.Ю. Денисова, И.Р. Захария
 ВЗАИМОТНОШЕНИЕ НЕФТЕГАЗОНОСНЫХ И СОЛЕНОСНЫХ
 СТРУКТУРНО-ВЕЩЕСТВЕННЫХ КОМПЛЕКСОВ НА СЕВЕРО-
 ЗАПАДЕ ПРИПЯТСКОГО ПРОГИБА
 N. Petrova, N. Denisova, I. Zakharia
 RELATIONSHIP OF OIL AND GAS BEARING AND SALT-BEARING
 STRUCTURAL AND MATERIAL COMPLEXES IN THE NORTH-WEST
 OF THE PRIPYAT TROUGH 151

Н.С. Петрова, Н.Ю. Денисова
 ТРЕБОВАНИЯ К ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЙ ИЗУЧЕННОСТИ
 КАЛИЙНЫХ РУД ЗАЛЕЖЕЙ ПРИПЯТСКОГО КАЛИЕНОСНОГО
 БАСЕЙНА
 N. Petrova, N. Denisova
 REQUIREMENTS FOR TECHNOLOGICAL EXPLORATION
 OF POTASH DEPOSITS OF THE PRITYAT POTASSIUM-BEARING
 BASIN 159

• ХРОНИКА – CHRONICLE 168

• ЮБИЛЕИ – ANNIVERSARIES
 Т.Б. Рылова / T. Rylova 171

• ПОТЕРИ НАУКИ – OBITUARIES
 В.С. Конищев / V. Konishchev 173
 П.З. Хомич / P. Homich 175

• ПАМЯТИ УЧЕНОГО – MEMORIES OF A SCIENTIST
 Р.Е. Айзберг / R. Aizberg 176
 А.К. Карабанов / A. Karabanov 182

• НОВИНКИ ЛИТЕРАТУРЫ – NEW LITERATURE 184